

læsien. — § 26 bestemmer nærmere, at det yderligere Tilskud foruden Trediedelen maa afholdes af den contante Udbetaling af en Sjettedeel, som i den nærmest efter Auctionen paafølgende Termin skal udbetales Jorddroten, og jeg troer, at den bedste Maade at faae Forholdet afgjort paa, forsaavidt dette Tilskud maatte overstige Sjettedelen, vil være den, at denne Sjettedeel forhoies til det Beløb, Tilskuddet udgjør, og at det tilbagestaaende Beløb, for hvilket der skal udstedes Obligation, nedsettes i samme Forhold. — § 27 paalægger Dommeren, naar den hele Foranstaltning er tilendebragt og bragt i Orden, at indberette det til Amtmanden, som er den, der paa Statens Vegne har at paasee, at det gaaer rigtigt til, ligesom man ogsaa maa paalægge Amtmanden under hele Sagens Udvikling at have Tilsyn med, at ingen af Parterne paa utilbørlig Maade forholder Sagens Afgjørelse, saa at han har Myndighed ifølge Loven til at minde de Paagældende om, saavidt muligt at fremme Forhandlingerne. En saadan Beretning forekommer mig nødvendig, for at Amtmanden kan vide, naar og hvorledes denne Sag er afgjort. — Jeg kommer nu til tre Paragrapher, som ogsaa hvile paa den Betragtning, at det ikke bør komme til Auction, naar der er Mulighed for, at begge Parter kunne paa anden Maade blive enige. Man hører saa ofte en Indvending, som jo ogsaa ligger ligesom Haanden, og det er den, at der er Godseiere her i Landet, som gjøre alt muligt for at faae Fæsterne til at kjøbe, tilmed — og det ikke blot ifølge deres egen, men ogsaa efter flere af Fæsternes Mening — paa meget antagelige Vilkaar. Nu sige disse Godseiere: Det er Uret imod os, som gjerne ville sælge paa antagelige Vilkaar, hvilket ogsaa Fæsterne indrømme, og som beklage ikke at kunne komme af med det hele Fæstegods, fordi enkelte Fæstere ikke ville kjøbe og andre ikke kunne kjøbe, at bringe os ind under en saadan Lov, uagtet vi gjøre alt Muligt for paa en god Maade at komme ud af det hele Forhold. Det maa indrømmes, at der er noget Sandt og Begrundet deri, og derfor har jeg troet, at man ved denne Leilighed ikke burde undlade at gjøre Alt, hvad der kan

gjøres, for de Godseiere, der have vilst Dnsse om at sælge, og om hvem det maa antages, at de, ligesom de hidtil have solgt, saaledes ogsaa fremtidigt ville sælge til Priser og under Salgsvilkaar, som maatte anses for rimelige. Jeg mener saaledes, at man maatte gjøre det muligt for dem at unddrage sig Lovens Omraade i et vist Tidsrum. Dette har jeg tænkt mig iværksat paa følgende Maade. Naar der bliver nedsat en Commission, som jeg formener kunde sammensættes saaledes, at Regjeringen vælger Formanden, Landsstinget et Medlem og Folkethinget et, saa skal enhver Jorddrot, som for en saadan Commission „fremlægger en fuldstændig Salgsplan for ni Tiendedele“ — jeg behøver ikke at forklare, hvorfor det hedder ni Tiendedele — „af de Fæstegaarde, hvoraf han er i Besiddelse, med Angivelse af de Priser samt alle øvrige Salgsvilkaar for hver enkelt Gaard med dens fulde nuværende Tilliggende, for hvilke han i 5 Aar er villig til at afhænde dem til Fæstere eller deres Børn, Svigerbørn eller Stedbørn, samt med Forpligtelse til ikke uden Fæsterens Samtykke at bortfæste eller sælge den til Andre, være i 5 Aar undtagen fra nærværende Lovs Anvendelse paa hans Fæstegods, naar Commissionen med Enstemmighed — jeg beder lagt Mærke til dette: med Enstemmighed — „erklærer Salgsplanen i det Hele for billig og antagelig.“ Mig forekommer det, at det er Alt, hvad der kan forlanges, at en Godseier, naar han lægger Planen for hver enkelt Gaard for sig med dens fulde nuværende Tilliggende, med Angivelse af den Pris, han vil sælge den for til Fæstere eller hans Børn, samt naar det gjøres ham til en Forpligtelse ikke uden Fæsterens Samtykke at bortfæste eller sælge den til Andre, skal i 5 Aar blive fritagen for, at Loven gjøres anvendelig paa ham, naar Commissionen eenstemmig erklærer Planen i det Hele for billig og antagelig, og at han dernæst — som det fremdeles hedder — skal paa samme Maade kunne paany ved Udløbet af de 5 første Aar og fremdeles for 5 Aar ad Gangen, unddrage sig Lovens Anvendelse ved at fremlægge nye Salgsplaner, naar Commissionen eenstemmig erkjender dem for billige og an-